

**RECEPȚIONAT**

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

Director general interimar

*Vadim IAȚCHEVICI*

Semnătura: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_ 2023

**AVIZAT**

Secția AȘM \_\_\_\_\_

Coordonatorul secției

\_\_\_\_\_

Semnătura: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_ 2023

**RAPORT FINAL**  
**privind executarea ofertei de știință deschisă**

**21.70105.40ȘD „Stimularea angajamentului Republicii Moldova în Știința Deschisă: suport metodologic și aplicativ”, „Oferta de soluții privind promovarea conceptului de Știință Deschisă și dezvoltarea tehnologiilor digitale în domeniile cercetării și inovării” (2021-2022)**

1.09.2021 – 31.12.2022 (12 luni)

(perioada de implementare a proiectului și numărul de luni)

Prioritatea Strategică

**Competitivitate economică și tehnologii inovative**

Conducătorul proiectului

Turcan Nelly

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_ (semnătura)

Directorul organizației

Cojocar Igor

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_ (semnătura)

Consiliul științific al IDSI

Cojocar Igor

(numele, prenumele)

\_\_\_\_\_ (semnătura)

LȘ

**Chișinău 2023**

1. Scopul general al proiectului conform formularului de aplicare

Sprijinirea consolidării cadrului național al Științei Deschise printr-o serie de măsuri și activități de susținere și coordonare pentru o știință și cercetare deschisă.

2. Obiectivele proiectului conform formularului de aplicare

1. Stabilirea situației actuale a Științei Deschise în Republica Moldova prin prisma inițiativelor, cadrului național existent și a bunelor practici internaționale;
2. Dezvoltarea unui cadru conceptual pentru promovarea Științei Deschise la nivel național și instituțional;
3. Oferirea unui suport științifico-practic autorităților și instituțiilor pentru implementarea conceptului Științei Deschise.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor proiectului

1. Analiza comparativă a politicilor naționale și internaționale în domeniul Științei Deschise;
2. Analiza politicilor și practicilor europene și naționale privind managementul datelor științifice;
3. Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea stadiului de pregătire pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă;
4. Analiza nivelului de cunoaștere și a gradului de conștientizare privind politicile ȘD de către factorii de decizie, cercetători, editori de reviste și doctoranzi;
5. Elaborarea modelelor de documente naționale și instituționale (pentru organizații de cercetare și de finanțare a cercetării) privind Accesul Deschis, Știința Deschisă;
6. Elaborarea modelului de politică instituțională privind Datele deschise de cercetare;
7. Organizarea conferinței naționale „Știința Deschisă în RM” (ed. a 2-a);
8. Participarea la conferința internațională „Central and Eastern European e|Dem and e|Gov Days 2022” (Budapesta);
9. Organizarea atelierului „Implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă”;
10. Organizarea atelierului „Principii FAIR în managementul datelor de cercetare”;
11. Efectuarea vizitelor pentru a transfera know-how-ul cu privire la politicile naționale și strategiile instituționale pentru Știința Deschisă.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor proiectului

1. Analiza comparativă a politicilor naționale și internaționale în domeniul Științei Deschise;
2. Analiza politicilor și practicilor europene și naționale privind managementul datelor științifice;
3. Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea stadiului de pregătire pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă;
4. Analiza nivelului de cunoaștere și a gradului de conștientizare privind politicile ȘD de către factorii de decizie, cercetători, editori de reviste și doctoranzi;
5. Elaborarea modelelor de documente naționale și instituționale (pentru organizații de cercetare și de finanțare a cercetării) privind Accesul Deschis, Știința Deschisă;
6. Elaborarea modelului de politică instituțională privind Datele deschise de cercetare;
7. Organizarea conferinței naționale „Știința Deschisă în RM” (ed. a 2-a);
8. Organizarea atelierului „Implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă”;
9. Organizarea atelierului „Principii FAIR în managementul datelor de cercetare”;

10. Efectuarea vizitelor pentru a transfera know-how-ul cu privire la politicile naționale și strategiile instituționale pentru Știința Deschisă.

## 5. Rezultatele obținute

Pentru realizarea obiectivelor proiectului au fost realizate patru studii analitice privind dezvoltarea cadrului de reglementare, precum și implementarea practicilor Științei Deschise la nivel național și instituțional în Republica Moldova. Aceste studii analitice au servit drept bază pentru elaborarea unor proiecte de documente și recomandări pentru instituțiile și organizațiile din sfera CDI din Republica Moldova.

*Analiza comparativă a politicilor naționale și internaționale în domeniul Științei Deschise* s-a axat pe identificarea bunelor practici și soluții optime pentru politicile Științei Deschise la diferite niveluri și a permis formularea concluziilor prin care s-au surprins cele mai importante, generale tendințe și particularități ale politicilor Științei Deschise, iar recomandările prezentate au fost elaborate din perspectiva utilității lor pentru Republica Moldova.

Analiza politicilor naționale și internaționale a arătat că Știința Deschisă reprezintă cel mai important concept promovat în politica modernă a științei, care urmărește schimbarea cercetării științifice la toate etapele, începând de la designul cercetării și până la implementarea rezultatelor obținute. ȘD prevede partajarea cât mai rapidă a datelor și rezultatelor cercetărilor în cadrul comunității științifice și cu societatea în ansamblu, dar și implicarea cât mai activă a acestora în procesul de cercetare.

Rezultatele analizei comparative a politicilor internaționale și naționale raportate la situația privind ȘD în Republica Moldova ne determină să înaintăm o serie de **recomandări** pentru deschiderea sistemului național de cercetare-dezvoltare:

1) Abordarea strategică și sistemică a ȘD în Republica Moldova. În acest context, ar fi necesar de aprobat o strategie și un plan de acțiuni în domeniu, dar și de creat un consiliu național care să coordoneze și să monitorizeze implementarea conceptului ȘD în Republica Moldova. Este important ca în acest proces să fie incluși toți actorii care au tangență cu cercetarea științifică, iar acțiunile de politică să vizeze toate nivelurile sistemului CDI.

2) Incorporarea conceptului ȘD în politica generală a științei. ȘD nu se referă doar la infrastructură și la reglementări specifice, ci la schimbarea întregului proces de cercetare-dezvoltare, astfel că doar niște acțiuni sporadice, necorelate cu celelalte activități nu pot să asigure implementarea durabilă a principiilor ȘD. În acest sens, considerăm că nu este neapărat să fie aprobată o strategie separată privind ȘD, ci ar putea fi suficientă o strategie generală a CDI în RM, elaborată în urma unei analize profunde privind starea cercetării, a experienței internaționale și a consultării comunității științifice.

3) Politici inteligente ȘD la nivel național și internațional, ținând seama de particularitățile sistemului național CDI. Trecerea la ȘD este o tendință globală, căreia comunitățile mici nu au cum să se opună, și Republica Moldova trebuie să o îmbrățișeze, dar prin politici care să se bazeze pe analize ce demonstrează aspectele pe care trebuie să ne axăm și modul în care trebuie să o facem, și nu pe preluarea și implementarea mecanică a tuturor inițiativelor lansate la nivel internațional. În atare condiții, ȘD poate aduce avantaje importante pentru ȘD.

4) Adoptarea principiilor directoare ale UNESCO în procesul de elaborare și implementare a politicilor ȘD; *Transparența, controlul, analiza critică și reproductibilitatea rezultatelor; Egalitatea de șanse; Responsabilitate și respect; Colaborare, participare și incluziune; Flexibilitate; Sustenabilitate.*

5) Menținerea și sprijinirea facilităților existente în domeniul ȘD. Experiența internațională arată că dezvoltarea infrastructurii necesare pentru ȘD este un proces costisitor și de durată. În acest sens, este necesar ca la nivel național și instituțional să fie asigurată activitatea sustenabilă a instrumentelor/mecanismelor deja existente: baze de date/repozitorii, transmiterea online a evenimentelor, instrumente de diseminare a rezultatelor cercetării ș.a.

6) Stimularea acceptării ȘD în comunitatea științifică. Pentru a schimba modul cum se face cercetarea este necesar ca schimbările să fie adoptate de către cercetător. În acest context, se impune necesitatea de a aproba și aplica indicatori de evaluare care să stimuleze și să recompenseze ȘD de către diferiți factori de decizie (MEC, ANACEC, ANCD, AȘM) și în cadrul diferitor evaluări. Pentru început s-ar putea aplica și monitoriza astfel de indicatori doar pentru anumite activități (de ex., un concurs de proiecte, un concurs de premii etc.); similar s-ar putea experimenta doar în unele activități evaluarea deschisă. Aceste acțiuni ar trebui să meargă mână în mână cu cele care urmăresc asigurarea cercetătorilor cu competențe și abilități necesare pentru a beneficia de ȘD.

7) Perfecționarea mecanismului de acces la rezultatele cercetării finanțate din bani publici. Este necesar de asigurat accesul mai facil și prietenos la rapoartele de realizare a proiectelor (și corelarea acestora cu alte elemente rezultate din finanțarea din fonduri publice), dar și de dezvoltat infrastructuri și reglementări care ar permite managementul și reutilizarea și altor informații științifice, inclusiv seturi de date. Tranziția la ȘD nu poate fi decât graduală, iar asigurarea accesului la rezultatele cercetării ar fi cel mai la îndemână pas.

8) Monitorizarea implementării ȘD. Lipsa mecanismelor de monitorizare în unele state s-a dovedit a fi o barieră importantă pentru progres, iar în Republica Moldova există experiența aprobării unor strategii și planuri de acțiuni fără o evaluare finală și, cu atât mai mult, fără o evaluare ex-post a acestora. În acest context, este necesară o monitorizare clară a procesului de implementare a conceptului ȘD (metodologie, indicatori, instrument informatic, mecanism de raportare și de analiză a progresului), care ar permite să corectăm acțiunile de politică și să beneficiem la maximum de ȘD: a asigura o cercetare performantă și responsabilă (a accelera descoperirile, a crește calitatea cercetărilor, a spori creativitatea, a limita fraudă științifică, a face știința mai integrată cu societatea, a-i demonstra acesteia importanța științei).

*Analiza politicilor și practicilor europene și naționale privind managementul datelor de cercetare* a abordat principalele aspecte privind problema datelor în cercetarea modernă – motivele care au condus la elaborarea unor noi viziuni și concepte, actorii implicați în identificarea și implementarea de soluții bazate pe realizări în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor electronice, armonizarea cadrului normativ în managementul și utilizarea datelor cercetărilor științifice în vederea asigurării transparenței și interoperabilității în cadrul unor infrastructuri de cercetare instituționale, naționale și transnaționale, pe domenii de cercetare aparte și în cercetări interdisciplinare.

Concluzia studiului scoate în evidență faptul că abordările problemei ȘD în Republica Moldova sunt la o etapă incipientă. Există un număr de politici instituționale acestea vizând aproape în totalitate doar Accesul Deschis la publicațiile științifice și la alte informații, nu și la datele de cercetare.

Experiențele altor țări și concluziile pe care le putem desprinde din analizele realizate justifică următoarele **recomandări**:

1) Abordarea problemei managementului datelor științifice la nivelul central. Elaborarea politicilor privind datele deschise trebuie să aibă la bază colaborarea dintre toate părțile interesate. Implicarea largă este cheia succesului privind dezvoltarea unor politici adecvate în acord cu tendințele internaționale în domeniu, dar și acceptarea largă de către întreaga comunitate de cercetare a acestor politici, care vor trebui să asigure coerența acțiunilor și să crească impactul realizării acestor politici.

2) Implicarea tuturor actorilor din sfera cercetării în elaborarea și realizarea politicilor va însemna mai multă expertiză și o eficacitate mai mare. Practicile bune arată că cheia pentru dezvoltarea cu succes a unei politici privind datele de cercetare o reprezintă colaborarea și faptul că se ia în considerare expertiza și nevoile diferitor actori, fie că sunt din interiorul comunității de cercetare, fie că reprezintă alte comunități sau alte domenii care au tangență cu activitățile de cercetare și inovare.

3) Alinierea la bunele practici internaționale va constitui un pas important în eforturile de implementare a conceptului de știință deschisă și va avea rolul de a consolida capacitățile cercetătorilor, ale organizațiilor și instituțiilor de cercetare privind partajarea și reutilizarea datelor cercetărilor în beneficiul cercetării și al societății, în general.

4) Procesul de organizare a datelor de cercetare trebuie să fie asigurat din punct de vedere al capacităților de suport financiar, subliniindu-se în mod clar responsabilitatea pe care trebuie să și-o asume instituțiile de finanțare privind asigurarea accesului și preservarea datelor de cercetare.

5) Asigurarea condițiilor optime pentru un management de calitate al datelor de cercetare în cadrul domeniului de cercetare, dezvoltare și inovare din Republica Moldova va depinde de calitatea și fiabilitatea infrastructurilor de date științifice, atât a celor care vor fi constituite în instituțiile de cercetare, cât și a celor care vor funcționa la nivel național, pe anumite domenii sau într-un cadru interdisciplinar. La dezvoltarea acestora va trebui să fie aplicate cele mai noi realizări în materia de metodologii și instrumente de management, utilizare și partajare a datelor cercetărilor.

În scopul demarării procesului de implementare a practicilor ȘD pe segmentul managementului datelor de cercetare a fost propus un model de politică instituțională privind managementul datelor de cercetare [Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind managementul datelor de cercetare. Ghid pentru organizații de cercetare](#)

[Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea stadiului de pregătire pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă](#) a abordat cadrul general de implementare a politicilor privind Accesul Deschis, precum și analiza comparativă a politicilor de Acces Deschis din Republica Moldova a arătat că implementarea unei politici de

Acces Deschis reprezintă un pas important pentru creșterea gradului de conștientizare și a participării cercetătorilor și cadrelor științifico-didactice la accesul deschis, crearea unui repozitoriu pentru depozitarea, preservarea și diseminarea rezultatelor cercetării, precum și adaptarea sistemelor academice la acest tip de comunicare academică inovatoare. Totodată, a fost identificat nivelul de pregătire al organizațiilor din sfera CDI pentru aprobarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă. În urma analizei comparate a politicilor de Acces Deschis în instituțiile de cercetare și de învățământ superior din Republica Moldova, au fost **recomandate** următoarele:

- A exclude sau a reduce perioada de embargo;
- A clarifica tipurile de licență Creative Commons, informația privind durata păstrării, retragerea documentelor, eligibilitatea autorilor;
- A clarifica aspectele privind Accesul deschis la datele de cercetare, evaluarea cercetării, instruirea, promovarea Accesului Deschis și Științei Deschise;
- Este necesar de a publica în acces deschis imediat. De a interconecta datele din Repozitoriu cu ORCID și în agregatoare precum OpenAIRE, pentru a spori vizibilitatea;
- A clarifica aspectele privind managementul organizării accesului deschis;
- A revizui drepturile, rolurile și responsabilitățile privind accesul deschis în cadrul instituției;
- A preciza procedurile de peer review (Double-blind review);
- Politicile instituționale OA să fie încărcate în repozitoriile instituționale;
- A revizui linkurile care nu sunt active în ROARMAP;
- A realiza angajamentele declarate în politici privind înregistrarea RI în directoriile și registrele internaționale;
- Politicile instituționale privind OA să fie elaborate de toate instituțiile din sfera cercetării și inovării;
- A adăuga în politicile instituționale compartimentul Monitorizare și evaluare în scopul de a evalua eficiența și eficacitatea politicii și a monitoriza conformitatea instituției cu prevederile politicii;
- Este recomandat ca o planificare prealabilă să fie luată în considerare înainte de ratificarea politicii, astfel încât activitățile să continue și credibilitatea în durabilitatea acestora să rămână intactă după ratificare;
- A renunța la prezentarea referințelor bibliografice fără textul integral al lucrării pentru a fi incluse în repozitorii instituționale;
- Secțiunile recomandate pentru o politică instituțională de Acces Deschis sunt: *Scopurile și domeniul de aplicare al politicii; Drepturi, roluri și responsabilități (pentru instituție și cercetători); Accesul Deschis la publicații; Acces Deschis la teze și disertații;*
- *Acces Deschis la datele de cercetare; Licențierea; Știința Deschisă; Evaluarea cercetării; Instruire; Valabilitatea politicii.*

Pentru ANCD, ca instituție de finanțare a cercetării în Republica Moldova, se **recomandă** elaborarea și aprobarea Politicii de Acces Deschis și actualizarea Contractului pentru finanțarea proiectelor de cercetare.

Evaluând **stadiul de pregătire pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă** în Republica Moldova, s-au **constatat următoarele**:

- Luând în considerare nivelul dezvoltării Accesului Deschis în Republica Moldova, putem declara că sunt create premise clare pentru dezvoltarea politicilor și strategiilor de Știința Deschisă atât pe plan instituțional, cât și pe plan național;
- Oportunitățile și perspectivele oferite de tehnologia informației vor accelera progresul științei ca o practică mai deschisă, transparentă, colaborativă și incluzivă, combinată cu cunoștințe științifice mai accesibile și verificabile, deschise analizei și evaluării critice;
- Având în vedere că criza globală de sănătate cauzată de pandemia de COVID-19 a demonstrat nevoia urgentă de a asigura accesul egal la informații științifice, strategiile viitoare ale Științei Deschise în RM trebuie bazate pe valorile cooperării și schimbului de informații pentru a extinde accesul la cunoaștere în beneficiul societății;
- Este necesar de studiat practicile științifice deschise care promovează deschiderea, transparența și incluziunea și care sunt deja răspândite în domeniul public sau licențiate în cadrul unui sistem de licență deschisă, care oferă acces gratuit la aceste materiale cu posibilitatea de reutilizare și distribuție în anumite condiții;
- Accesul sporit la procesele și rezultatele științifice poate îmbunătăți eficiența și productivitatea sistemelor științifice prin reducerea costurilor și a eforturilor în colectarea, crearea, transferul și reutilizarea datelor și materialelor științifice;
- Este importantă colaborarea autorităților și organizațiilor responsabile de știință, tehnologie și inovare în abordarea comună a problemelor științei deschise și promovarea științei deschise;
- Este nevoie de acceptarea valorilor, principiilor și normelor comune ale științei deschise într-un context internațional și să propunem un set de măsuri pentru a promova implementarea corectă și echitabilă a științei deschise în Republica Moldova;
- Promovarea unei înțelegeri comune a științei deschise, a beneficiilor și problemelor și popularizarea diferitor modalități de implementare a acesteia: investiții în capitalul uman, formare, educație, alfabetizare digitală și construirea unei culturi a științei deschise și alinierea stimulentei pentru adoptarea acesteia.

Ca rezultat al acestei analize au fost elaborate proiecte de documente de politici privind Accesul Deschis pentru organizații de finanțare a cercetării și organizații de cercetare, precum și recomandări privind elaborarea politicii privind Știința Deschisă pentru organizații de cercetare [Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă. Ghid pentru organizații de cercetare](#)

[Analiza nivelului de cunoaștere și a gradului de constientizare privind politicile SD de către factorii de decizie, cercetători, editori de reviste și doctoranzi](#) prezintă rezultatele studiului

cantitativ „Atitudini față de Știința Deschisă”, desfășurat în cadrul proiectului în perioada 14 octombrie – 6 decembrie 2021. La sondaj au participat 685 de cercetători, cadre științifico-didactice, doctoranzi, bibliotecari, factori de decizie din sfera CD și alte părți interesate. Eșantionul final a cuprins n = 532 de participanți.

Rata cea mai mare de participare la sondaj (79,89%) aparține reprezentanților instituțiilor de învățământ superior, fiind urmată de instituțiile de cercetare (16,54%). Participanții la sondaj reprezintă toate domeniile de cercetare, circa jumătate sunt din domeniul științelor sociale și economice (26,88%) și științelor umaniste (21,81%). Sondajul a arătat că 85,15% din respondenți sunt familiarizați cu conceptul și practicile Științei Deschise, iar peste 50% din participanți practică și promovează Știința Deschisă. Dintre participanții la sondaj doar 14,10% din respondenți nu sunt deloc familiarizați cu conceptul și practicile științei Deschise. Datele sondajului constată motivația din partea comunității științifice privind practica Științei Deschise, în special cu privire la Accesul Deschis la publicații, resursele educaționale deschise, creșterea vizibilității, acces la infrastructuri de cercetare etc. Totodată, au fost remarcate mai multe probleme și preocupări, în special legate de utilizarea corectă a datelor de cercetare, dreptul de autor, utilizare abuzivă a rezultatelor cercetării, calitate inferioară ș.a. În același timp, a fost constatat nivelul de pregătire și dezvoltare a Științei Deschise în Republica Moldova atât la nivel național, cât și cel instituțional.

**Recomandările** analizei respective vizează:

- Dezvoltarea unui mediu politic favorabil pentru Știința Deschisă;
- Intensificarea activităților de familiarizare a comunității științifice la nivel național și instituțional cu practicile Științei Deschise;
- Impulsionarea la nivel instituțional a activităților de formare, educație, alfabetizare digitală și consolidare a capacităților, pentru a permite cadrelor științifico-didactice, cercetătorilor, doctoranzilor/postdoctoranzilor, studenților și altor părți interesate să participe la Știința Deschisă;
- Analiza continuă a necesităților de instruire și formare a competențelor privind practicile Științei Deschise;
- Diseminarea informațiilor despre diverse servicii și instrumente legate de Știința Deschisă: îndrumări tehnice cu privire la modul de pregătire a datelor pentru arhivare într-un repozitoriu de publicații sau date deschise, asistența în pregătirea materialelor digitale și codului software pentru arhivarea deschisă, suportul în publicarea articolelor în Acces Deschis, orientarea în problemele legate de drepturile de autor, confidențialitatea datelor și alte subiecte ce țin de practicile de cercetare deschisă etc.;
- Promovarea unei culturi a Științei Deschise și alinierea la practicile de acordare a stimulentei pentru Știința Deschisă;
- Investiții în infrastructură și servicii care contribuie la Știința Deschisă.

În cadrul proiectului a fost discutat *Conceptul documentului strategic cu privire la Știința Deschisă în Republica Moldova până în anul 2030* (proiectul de document elaborat în cadrul finanțării instituționale). Echipa proiectului a venit cu o serie de recomandări în vederea îmbunătățirii documentului. De asemenea, unele rezultate obținute în cadrul studiilor menționate mai sus au servit reper pentru formularea problemelor de ordin intern și extern cu privire la știința Deschisă în Republica Moldova. Astfel, o serie de rezultate ale proiectului au avut contribuții la



elaborarea documentului de politici pentru Ministerul Educației și Cercetării *Conceptul documentului strategic cu privire la Știința Deschisă în Republica Moldova până în anul 2030 (Proiect)*.

6. Descrierea colaborării între organizația din RM și organizațiile partenere după caz, proiecte de cercetare/activități comune cu partenerii naționali și externi (specificul și continuitatea colaborării) (specificul și continuitatea colaborării)

Pentru realizarea obiectivelor și activităților planificate în cadrul proiectului a fost creată o echipă cu reprezentanți din instituții din sfera CDI cu experiență în implementarea practicilor privind Accesul Deschis, cum ar fi Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

Mai multe activități s-au desfășurat în parteneriat, cum ar fi:

- în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost organizat atelierul (în format mixt) cu genericul „Implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă”. Evenimentul s-a desfășurat în incinta USMF (16 decembrie 2021);
- în parteneriat cu Universitatea Tehnică a Moldovei a fost organizat atelierul (în format mixt) „Principii FAIR în managementul datelor de cercetare”. Evenimentul s-a desfășurat în incinta UTM (19 mai 2022);
- în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova a fost organizată ediția a 2-a a conferinței științifice naționale „Știința Deschisă în Republica Moldova”. Evenimentul s-a desfășurat la USM (27-28 octombrie 2022);
- în parteneriat cu Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți a fost organizat atelierul „Consolidarea capacităților regionale în implementarea practicilor de management al datelor de cercetare”. Evenimentul s-a desfășurat la USARB (7 decembrie 2022);
- în parteneriat cu Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul a fost organizat atelierul „Consolidarea capacităților regionale în implementarea practicilor de management al datelor de cercetare”. Evenimentul s-a desfășurat la USC (20 decembrie 2022).

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

1. Știința Deschisă în Republica Moldova = Open Science in the Republic of Moldova: Conferința științifică națională, Ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022, Chișinău / comitetul științific: Nelly Țurcan (președinte) [et al.]; comitetul de organizare: Nelly Țurcan (președinte) [et al.]. Chișinău: Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2022 („Print-Caro” SRL). ISBN 978-9975-3564-0-4; ISBN 978-9975-3564-1-1 (PDF). Disponibil: [https://ibn.idsi.md/collection\\_view/1888](https://ibn.idsi.md/collection_view/1888)
2. „Știința Deschisă în Republica Moldova”, conferință științifică națională (2; 2022; Chișinău). Știința Deschisă în Republica Moldova: Conferința științifică națională, Ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022, Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova: Rezumate ale comunicărilor / coordonator: Nelly Țurcan; colegiul de redacție: Nelly Țurcan [et al.]. Chișinău: Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2022 (Artpoligraf). ISBN 978-9975-3564-2-8, ISBN 978-9975-3564-3-5 (PDF). Disponibil: [https://ibn.idsi.md/collection\\_view/1902](https://ibn.idsi.md/collection_view/1902)

3. ȚURCAN, Nelly, COJOCARU, Igor. Agenda Științei Deschise în Republica Moldova: politici și acțiuni naționale. In: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: IDSI („Print-Caro” SRL), 2022, pp. 13-60. ISBN 978-9975-3564-0-4. <https://doi.org/10.57066/sdrm22.01> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/165969](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/165969)
4. CUCIUREANU, Gheorghe. Politicile Științei Deschise ale organizațiilor internaționale. In: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: IDSI („Print-Caro” SRL), 2022, pp. 61-72. ISBN 978-9975-3564-0-4. <https://doi.org/10.57066/sdrm22.02> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/165971](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/165971)
5. CUCIUREANU, Gheorghe, DONICI, Valentina. Politica Științei Deschise în Uniunea Europeană. In: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: IDSI („Print-Caro” SRL), 2022, pp. 73-96. ISBN 978-9975-3564-0-4. <https://doi.org/10.57066/sdrm22.03> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/165974](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/165974)
6. GRECU, Mihai. Provocări și oportunități în dezvoltarea de politici privind datele științifice deschise în Republica Moldova. In: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: IDSI („Print-Caro” SRL), 2022, pp. 97-110. ISBN 978-9975-3564-0-4. <https://doi.org/10.57066/sdrm22.04> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/165977](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/165977)
7. LUPU, Viorica. Atitudinea cercetătorilor din Republica Moldova cu privire la deschiderea și partajarea datelor de cercetare. In: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: IDSI („Print-Caro” SRL), 2022, pp. 111-130. ISBN 978-9975-3564-0-4. <https://doi.org/10.57066/sdrm22.05> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/165978](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/165978)
8. CUCIUREANU, Gheorghe; DONICI, Valentina. Politica Științei Deschise în Uniunea Europeană. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova*. Ediția 2, R, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, p. 13. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/166928](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166928)
9. CUCIUREANU, Gheorghe. Politicile Științei Deschise ale organizațiilor internaționale. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova*. Ediția 2, R, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, p. 14. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/166929](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166929)
10. ȚURCAN, Nelly; COJOCARU, Igor. Agenda Științei Deschise în Republica Moldova: politici și acțiuni naționale. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova*. Ediția 2, R, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, pp. 15-16. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/166930](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166930)
11. GRECU, Mihai. Provocări și oportunități în dezvoltarea de politici privind datele științifice deschise în Republica Moldova. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova*. Ediția 2, R, 27-28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, pp. 27-29. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/166958](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166958)
12. LUPU, Viorica. Atitudinea cercetătorilor din Republica Moldova cu privire la deschiderea și partajarea datelor de cercetare. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova*. Ediția 2, R, 27-

28 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, pp. 30-31. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: [https://ibn.idsi.md/vizualizare\\_articol/166960](https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166960)

13. TURCAN, Nelly, CUCIUREANU, Gheorghe, CUJBA, Rodica, LUPU, Viorica, CHERADI, Natalia, COJOCARU, Igor. Perception of Open Science in the Scientific Community of the Republic of Moldova. In: Postmodern Openings (România). 2022, nr. 13(4), pp. 294-334. eISSN 2069-9387. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/13.4/519> Disponibil: [https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare\\_articol/168351](https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/168351)

14. CUCIUREANU, Gheorghe, TURCAN, Nelly, COJOCARU, Irina, COJOCARU, Igor. Excellence or Misconduct: How the Visibility of Team Leaders Impacts the Research Project Competition in the Republic of Moldova? In: Science and innovation (Ucraina). 2023, nr. 19(2), pp. 3-16. ISSN 2409-9066. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine19.02.003>

15. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice

1. **Atelier „Implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă”,** 16 decembrie 2021  
<https://idsi.md/atelier-implementarea-politicilor-institutionale-stiinta-deschisa>

1. TURCAN Nelly. [\*Știința Deschisă în Republica Moldova prin prisma inițiativelor internaționale și naționale\*](#) (comunicare)
2. CHERADI Natalia. [\*Politici instituționale de Acces Deschis: orientări privind adaptarea la bunele practici internaționale\*](#) (comunicare)
3. CUJBA Rodica. [\*Opiniile actorilor din cercetare cu privire la implementarea politicilor de Știință Deschisă\*](#) (comunicare)

2. **Atelier „Principii FAIR în managementul datelor de cercetare”,** 19 mai 2022  
[https://conferinte.stiu.md/event\\_page/236](https://conferinte.stiu.md/event_page/236); <https://idsi.md/deschiderea-datelor-sustinuta-si-de-guvern-atelier-management-date-cercetare>

1. CUJBA Rodica. [\*Managementul datelor de cercetare\*](#) (comunicare)
2. GRECU Mihai. [\*Date științifice deschise. Principii FAIR\*](#) (comunicare)
3. LUPU Viorica. [\*Atitudinea cercetătorilor din Republica Moldova privind deschiderea și schimbul datelor de cercetare\*](#) (comunicare)

3. **Conferința științifică națională „Știința Deschisă în Republica Moldova”** (Ediția a 2-a), 27-28 octombrie 2022. [https://conferinte.stiu.md/event\\_page/366](https://conferinte.stiu.md/event_page/366); <https://idsi.md/stiinta-deschisa-2022>

1. CUCIUREANU Gheorghe. [\*Politica Științei Deschise în Uniunea Europeană și a organizațiilor internaționale\*](#) (comunicare)
2. TURCAN Nelly, COJOCARU, Igor. [\*Agenda Științei Deschise în Republica Moldova: politici și acțiuni naționale\*](#) (comunicare)
3. GRECU Mihai. [\*Provocări și oportunități în dezvoltarea de politici privind datele științifice deschise în Republica Moldova\*](#) (comunicare)
4. COJOCARU, Igor. *Prezentarea „Conceptului Documentului Strategic cu privire la Știința Deschisă în Republica Moldova până în anul 2030”* (comunicare)
5. GRECU Mihai. [\*Prezentarea proiectului de document „Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind managementul datelor de cercetare: Ghid pentru instituții de\*](#)

cercetare” (comunicare)

4. **Atelier „Consolidarea capacităților regionale în implementarea practicilor de management al datelor de cercetare”** (Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, 7 decembrie 2022) <https://idsi.md/ateliere-sd-balti-cahul>; [https://media.usarb.md/2022/12/07/atelierul-consolidarea-capacitatilor-regionale-in-implementarea-practicilor-de-management-al-datelor-de-cercetare/?fbclid=IwAR2pxqHTU9pofMSh\\_tpO45PUduEAMigB6zCdmEJuhr7cti-BWxipIhoNsbk](https://media.usarb.md/2022/12/07/atelierul-consolidarea-capacitatilor-regionale-in-implementarea-practicilor-de-management-al-datelor-de-cercetare/?fbclid=IwAR2pxqHTU9pofMSh_tpO45PUduEAMigB6zCdmEJuhr7cti-BWxipIhoNsbk)

1. COJOCARU Igor. *Resurse electronice naționale în suportul cercetării* (comunicare)

2. GRECU Mihai. *Reflecții la problema politicilor privind datele științifice deschise în Republica Moldova* (comunicare)

3. LUPU Viorica. *Cum să facem datele de cercetare FAIR?* (comunicare)

5. **Atelier „Consolidarea capacităților regionale în implementarea practicilor de management al datelor de cercetare”** (Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, 20 decembrie 2022) <https://idsi.md/ateliere-sd-balti-cahul>; <https://www.usch.md/atelier-informational-in-cadrul-usc/>

1. GRECU Mihai. *Reflecții la problema politicilor privind datele științifice deschise în Republica Moldova* (comunicare)

2. LUPU Viorica. *Cum să facem datele de cercetare FAIR?* (comunicare)

De asemenea, o parte din rezultate ale proiectului au fost diseminate în cadrul altor evenimente din Republica Moldova.

1. **Masa rotunda online „Accesul Deschis – contează modul în care deschidem cunoașterea” în cadrul săptămânii internaționale a Accesului Deschis, 28 octombrie 2021 (organizatori: ABRM, Consorțiul REM, IDSI, ADEM, USM):**

- ȚURCAN Nelly. [Către o Știință Deschisă în Republica Moldova: opinii și atitudini](#) (comunicare)

- CHERADI Natalia. [Recomandarea UNESCO privind Știința Deschisă – un ghid important pentru implementarea practicilor de cercetare deschisă](#) (comunicare)

2. **Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”, 10-11 noiembrie 2021, USM:**

- ȚURCAN Nelly. [Elaborarea politicilor privind Știința Deschisă la nivel internațional și național](#) (comunicare)

3. **Evenimentul Național NI4OS-Europe de Formare în Domeniul Științei Deschise pentru Utilizatori Finali din Moldova, 18 noiembrie 2021, online:**

- ȚURCAN Nelly. [Licențe Creative Common](#) (comunicare)

4. **Al 2-lea Eveniment Național de Diseminare NI4OS-Europe în Moldova, 5 mai 2022, online:**

- ȚURCAN Nelly. [Evaluare și recompense în contextul Științei Deschise](#) (comunicare)

5. **Conferința Științifică Internațională „Competitivitate și inovare în economia cunoașterii”, 23-24 septembrie 2022, ASEM:**

- ȚURCAN Nelly. [Abilități și competențe pentru practica Științei Deschise](#) (comunicare)

## 16. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

Drepturi de proprietate intelectuală a publicațiilor și altor lucrări elaborate în cadrul proiectului revin Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale, precum și autorilor lucrărilor respective. Toate lucrările au fost plasate în acces deschis. Toate lucrările sunt puse la dispoziție prin licențe Creative Commons.

De asemenea, toate articolele elaborate în cadrul proiectului au fost publicate în reviste științifice naționale sau internaționale cu acces deschis, fiind semnate acorduri cu revistele respective pentru păstrarea drepturilor de autori asupra publicațiilor respective și publicarea în acces deschis.

## 17. Materializarea rezultatelor obținute

Ca rezultat materializat al proiectului au fost publicarea ***culegerii de articole și de culegerii rezumate ale conferinței științifice naționale „Știința Deschisă în Republica Moldova” (ed. a 2-a)***, care au fost publicate în acces deschis.

1. Știința Deschisă în Republica Moldova = Open Science in the Republic of Moldova: Conferința științifică națională, Ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022, Chișinău / comitetul științific: Nelly Țurcan (președinte) [et al.]; comitetul de organizare: Nelly Țurcan (președinte) [et al.]. Chișinău: Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2022 („Print-Caro” SRL). ISBN 978-9975-3564-0-4; ISBN 978-9975-3564-1-1 (PDF). Disponibil: [https://ibn.idsi.md/collection\\_view/1888](https://ibn.idsi.md/collection_view/1888) (vizualizări – 433, descărcări – 4)
2. „Știința Deschisă în Republica Moldova”, conferință științifică națională (2; 2022; Chișinău). Știința Deschisă în Republica Moldova: Conferința științifică națională, Ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022, Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova: Rezumate ale comunicărilor / coordonator: Nelly Țurcan; colegiul de redacție: Nelly Țurcan [et al.]. Chișinău: Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2022 (Artpoligraf). ISBN 978-9975-3564-2-8, ISBN 978-9975-3564-3-5 (PDF). Disponibil: [https://ibn.idsi.md/collection\\_view/1902](https://ibn.idsi.md/collection_view/1902) (vizualizări – 119, descărcări – 11)

ȚURCAN, Nelly, CUCIUREANU, Gheorghe, COJOCARU, Igor, UNGUREANU, Elena. Analiza comparativă a politicilor naționale și internaționale în domeniul Științei Deschise: Livrabil ȘD-24080. Chișinău: IDSI, 2022. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3695060> (vizualizări – 48, descărcări – 40);

GRECU, Mihai, LUPU, Viorica, COȘULEANU, Ion, ȚURCAN, Nelly. Analiza politicilor și practicilor europene și naționale privind managementul datelor de cercetare: Livrabil ȘD-24081. Chișinău: IDSI, 2022. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7490144> (vizualizări – 60, descărcări – 38);

CHERADI, Natalia, ȚURCAN, Nelly, DOBREA, Olesea, LUPU, Viorica, SILIVESTRU, Diana. Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea pregătirii pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă: Livrabil ȘD-24082. Chișinău: IDSI, 2022. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7501956> (vizualizări – 40, descărcări – 33);

ȚURCAN, Nelly, CUCIUREANU, Gheorghe, CUJBA, Rodica, LUPU, Viorica, CHERADI, Natalia, COJOCARU, Igor. Analiza nivelului de cunoaștere și a gradului de conștientizare privind

**Proiecte de documente și ghiduri:**

- *Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind managementul datelor de cercetare. Ghid pentru organizații de cercetare*

- *Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă. Ghid pentru organizații de cercetare*

Impactul social semnificativ al acestor lucrări este asigurat prin promovarea și diseminarea cunoștințelor noi cu privire la politicile, practicile Științei Deschise în UE, precum și în instituțiile din sfera CDI din Republica Moldova. Aceste materiale pot ajuta la avansarea și dezvoltarea unor idei și practici noi, care pot avea impact asupra instituțiilor, comunității științifice din Republica Moldova, diferitor grupe de beneficiari: decidenți din sfera politicii științei; directori de proiecte; experți evaluatori; autori de publicații; cercetători, cadre didactice universitare, studenți, masteranzi, doctoranzi, postdoctoranzi, redacții ale revistelor științifice; biblioteci științifice; edituri etc.

Aceste materiale, de asemenea, pot contribui la creșterea colaborării și a schimbului de informații între cercetători și managementul cercetării din diferite instituții, ceea ce poate conduce la o mai mare înțelegere și cooperare în vederea elaborării documentelor de politici naționale și instituționale privind Știința Deschisă. Totodată, contribuie la:

- facilitarea integrării RM în Spațiul European de Cercetare prin aprobarea modelelor și practicilor UE privind Știința Deschisă;

- impulsionează implementării politicilor și practicilor ȘD la nivel național și instituțional;

- impulsionează și facilitează procesul de deschidere a rezultatelor științifice obținute din bani publici, pentru a oferi o rentabilitate sporită a investițiilor în cercetarea finanțată din fonduri publice;

- creșterea gradului de conștientizare și vizibilitate, în special a comunității de cercetare, precum și a autorităților, a colegiilor de redacție, a editurilor privind ȘD și asigura o promovare activă prin diverse rețele de comunicare;

- crearea unui cadru pentru a stabili o înțelegere comună a operaționalizării ȘD în RM.

Ghidurile elaborate pot servi în calitate de suport pentru promovarea practicilor legate de Știința Deschisă, precum și pentru elaborarea cadrului de politici la nivel instituțional privind Știința Deschisă, managementul datelor de cercetare ș.a. Prin aceasta instituțiile / organizațiile de cercetare pot contribui la creșterea încrederii în cercetarea științifică. În general, practicile Științei



Deschise, implementate la nivel instituțional, pot avea un impact social și economic semnificativ prin îmbunătățirea accesului la cunoaștere și promovarea inovării și dezvoltării economice.

#### 18. Dificultățile în realizarea proiectului

- Reducerea finanțării după aprobarea proiectului, ce a cauzat revizuirea și excluderea unor activități, cum ar fi participarea la conferință științifică internațională de la Budapesta;
- Nerespectarea de către finanțatori a termenilor de finanțare a proiectului (finanțarea proiectului a demarat cu întârziere de 3 luni, apoi a fost o întrerupere în finanțare de 7 luni), ceea ce a generat dificultăți semnificative în desfășurarea activităților și a condus la o serie de probleme organizaționale (procurarea materiale și achitarea servicii, achitarea taxei pentru soft-uri, transferarea perioadelor de organizare a evenimentelor, planificarea unor activități etc.);
- Restricții legate de pandemia COVID-19, ce a creat anumite probleme de comunicare și necesitatea organizării unor evenimente online.

#### 19. Concluzii

##### ***În limba română:***

În scopul de a sprijini consolidarea cadrului național al Științei Deschise, susținerii științei și cercetării deschise au fost întreprinse o serie de acțiuni axate pe:

- stabilirea situației actuale a Științei Deschise în Republica Moldova prin prisma inițiativelor, cadrului național existent și a bunelor practici internaționale;
- dezvoltarea unui cadru conceptual pentru promovarea Științei Deschise la nivel național și instituțional;
- oferirea unui suport științifico-practic autorităților și instituțiilor pentru implementarea conceptului Științei Deschise.

Au fost realizate patru studii analitice privind dezvoltarea cadrului de reglementare, precum și implementarea practicilor Științei Deschise la nivel național și instituțional în Republica Moldova. Aceste studii analitice au servit drept bază pentru elaborarea unor proiecte de documente și recomandări pentru instituțiile și organizațiile din sfera CDI din Republica Moldova:

- *Analiza comparativă a politicilor naționale și internaționale în domeniul Științei Deschise;*
- *Analiza politicilor și practicilor europene și naționale privind managementul datelor de cercetare;*
- *Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea stadiului de pregătire pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă;*
- *Analiza nivelului de cunoaștere și a gradului de conștientizare privind politicile ȘD de către factorii de decizie, cercetători, editori de reviste și doctoranzi.*

Ca urmare a acestor analize au fost elaborate două ghiduri pentru organizații de cercetare, care orientează organizațiile/instituțiile în elaborarea cadrului de politici privind știința Deschisă și managementul datelor de cercetare:

- *Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind managementul datelor de cercetare. Ghid pentru organizații de cercetare;*

- [Elaborarea și implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă. Ghid pentru organizații de cercetare.](#)

Prin realizarea acestor studii s-au adus contribuții la elaborarea documentului de politici pentru Ministerul Educației și Cercetării, în cadrul finanțării instituționale, *Conceptul documentului strategic cu privire la Știința Deschisă în Republica Moldova până în anul 2030 (Proiect)*.

Impactul social semnificativ al acestui proiect a constat în diseminarea amplă și complexă a rezultatelor proiectului prin organizarea a două ateliere: [Implementarea politicilor instituționale privind Știința Deschisă](#); [Principii FAIR în managementul datelor de cercetare](#), precum și a conferințe științifice naționale [Știința Deschisă în Republica Moldova \(ediția a 2-a\)](#). Totodată, s-a realizat schimbul de opinii și transferul de know-how cu privire la politicile naționale și strategiile instituționale referitoare la Știința Deschisă în două universități regionale. Au fost organizate două ateliere la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul privind [Consolidarea capacităților regionale în implementarea practicilor de management al datelor de cercetare](#).

Impactul socio-economic al proiectului se manifestă și prin utilizarea largă a rezultatelor obținute de către diferite părți interesate. Astfel, articolele publicate în [culegerea conferinței organizate în cadrul proiectului](#) au fost accesate de 5230 ori și descărcate de 241 ori (la 26.03.2023).

De asemenea, s-a realizat diseminarea rezultatelor proiectului, precum și familiarizarea comunității științifice din Republica Moldova cu practicile Științei Deschise în UE și Republica Moldova prin:

- Prezentarea a 22 de comunicări la diverse foruri științifice: conferințe, seminare, mese rotunde;
- Publicarea a 2 articole în reviste științifice internaționale și 10 articole și rezumate în materiale ale conferințelor.

Publicarea în reviste științifice internaționale (Web of Science) și participarea la conferințe științifice peste hotare, coroborat cu analiza practicilor Științei Deschise în diferite țări, contribuie la creșterea capacităților și oportunităților de a continua cercetările în proiecte științifice internaționale.

Proiectul și-a adus contribuția la pregătirea cercetătorilor, în proiect fiind angajați 4 doctoranzi și persoane care pregătesc de sine stătător teza de doctorat, iar în jumătate din publicațiile proiectului autori sunt și doctoranzii / competitorii.

### ***În limba engleză:***

To advocate the strengthening of the national framework of Open Science, the support of science and open research, a series of actions focused on:

- Establishing the current situation of Open Science in the Republic of Moldova through the prism of initiatives, the existing national framework, and international good practices;
- Development of a conceptual framework for the promotion of Open Science at the national and institutional level;
- Providing scientific-practical support to the authorities and institutions for the implementation of the Open Science concept.



Four analytical studies were carried out regarding the development of the regulatory framework as well as the implementation of Open Science practices at the national and institutional levels in the Republic of Moldova. These analytical studies served as a basis for the development of draught documents and recommendations for the institutions and organisations in the field of CDI in the Republic of Moldova:

- [Comparative analysis of national and international Open Science policies;](#)
- [Analysis of European and national policies and practices on research data management;](#)
- [Analysis and benchmarking of institutional Open Access policies and assessment of their readiness in adopting an Open Science Policy;](#)
- [Analysis of knowledge and awareness level of Open Science in the Republic of Moldova by decision makers, researchers, journal editors and PhD students.](#)

Two recommendations for research organisations have been worked out because of these analyses, which direct organisations and institutions in creating the policy framework for Open Science and research data management:

- [Elaboration and implementation of institutional policies on research data management. Guide for research organisations;](#)
- [Elaboration and implementation of institutional policies on Open Science. Guide for research organisations.](#)

By conducting these studies, contributions were made to the Ministry of Education and Research's policy document for the development of the Concept of the Strategic Document for Open Science in the Republic of Moldova until the year 2030, within the framework of institutional funding (Project).

The important social impact of this project was the extensive and complex dissemination of the project outcomes through the organisation of two workshops:

[Implementation of institutional Open Science policies; FAIR principles in the management of research data](#), as well as national scientific conferences [Open Science in the Republic of Moldova \(2<sup>nd</sup> edition\)](#). At the same time, knowledge exchange and opinion sessions on national policies and institutional strategies relevant to open science were held at two regional universities. The workshops on [Strengthening regional capacities in the implementation of research data management practises](#) were organised at “Alec Russo” State University from Balti and “Bogdan Petriceicu Hasdeu” State University from Cahul.

The project's socio-economic impact is further demonstrated by the wide use of the results by many stakeholders. Hence, there were 5230 accesses and 241 downloads of the works published in the conference proceedings that were part of the project (on 26.03.2023).

In addition, the information about the project's findings and the practises of Open Science in the EU and the Republic of Moldova were made available to the scientific community through:

- Presentation of 22 communications at various scientific forums: conferences, seminars, round tables;
- Publication of two articles in the international scientific journals and publication 10 articles and abstracts in conference materials.

Publication in international scientific journals (Web of Science) and participation in scientific conferences abroad, in conjunction with the analysis of Open Science practices in different

countries, contribute to increasing the capacities and opportunities to continue research in international scientific projects.

The project has contributed to the training of researchers by hiring 4 PhD students and persons who independently prepare PhD theses, and the PhD students and competitors are authors in half of the project's publications.

Conducătorul de proiect \_\_\_\_\_/ dr. hab. ȚURCAN Nelly

Data: \_\_\_\_\_

LȘ

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare**  
**Cifrul proiectului: 21.70105.40\$D**

| Cheltuieli, mii lei                                                           |          |              |                  |              |              |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------|------------------|--------------|--------------|------|
| Denumirea                                                                     | Cod      |              | Anul de gestiune |              |              |      |
|                                                                               | Eco (k6) | Aprobat      | Modificat +/-    | Precizat     | Executat     | Sold |
| Remunerarea muncii temporare                                                  | 211200   | 82.5         |                  | 82.5         | 82.5         |      |
| Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii                          | 212100   | 23.9         |                  | 23.9         | 23.9         |      |
| Servicii informaționale                                                       | 222210   | 12.1         | +2.6             | 14.7         | 14.7         |      |
| Deplasări de serviciu în interiorul țării                                     | 222710   | 1.2          |                  | 1.2          | 1.2          |      |
| Servicii de editare                                                           | 222910   | 23.6         | +3.7             | 27.3         | 27.3         |      |
| Servicii neatribuite altor aliniate                                           | 222990   | 16           |                  | 16           | 16           |      |
| Alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice                       | 281600   | 205.4        |                  | 205.4        | 205.4        |      |
| Procurarea mașinilor și utilajelor                                            | 314110   | 28.4         | -8.4             | 20           | 20           |      |
| Procurarea activelor nemateriale                                              | 317110   | 11.5         |                  | 11.5         | 11.5         |      |
| Procurarea produselor alimentare                                              | 333110   | 3.5          | +2.4             | 5.9          | 5.9          |      |
| Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri | 335110   | 8.6          | -0.3             | 8.3          | 8.3          |      |
| <b>Total</b>                                                                  |          | <b>416.7</b> | <b>0.0</b>       | <b>416.7</b> | <b>416.7</b> |      |

***Notă: În tabel se prezintă doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările aprobate (după caz se elimină/adaugă codurile economice conform contractului)***

Conducătorul organizației \_\_\_\_\_/ dr. COJOCARU Igor

Contabil șef \_\_\_\_\_/ LEMEȚ Elizaveta

Conducătorul de proiect \_\_\_\_\_/ dr. hab. ȚURCAN Nelly

Data: \_\_\_\_\_

LȘ

### Componența echipei proiectului

Cifra proiectului: 21.70105.40\$D

| Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) |                                                         |                  |                      |                                           |                   |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------|----------------------|-------------------------------------------|-------------------|--------------------|
| Nr                                                                              | Nume, prenume<br>(conform contractului<br>de finanțare) | Anul<br>nașterii | Titlul<br>științific | Norma de<br>muncă conform<br>contractului | Data<br>angajării | Data<br>eliberării |
| 1.                                                                              | Țurcan Nelly                                            | 1960             | Dr. hab.             | 0,5                                       | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 2.                                                                              | Cuciureanu Gheorghe                                     | 1971             | Dr. hab.             | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 3.                                                                              | Ungureanu Elena                                         | 1967             | Dr. hab.             | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 4.                                                                              | Grecu Mihai                                             | 1956             | -                    | 0,5                                       | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 5.                                                                              | Coșuleanu Ion                                           | 1948             | -                    | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 6.                                                                              | Cheradi Natalia                                         | 1966             | Dr.                  | 0,5                                       | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 7.                                                                              | Botnaru Viorica                                         | 1955             | -                    | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.12.2022         |
| 8.                                                                              | Lupu Viorica                                            | 1976             | Drd.                 | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.08.2022         |
| 9.                                                                              | Dobrea Olesea                                           | 1985             | -                    | 0,25                                      | 1.09.2021         | 31.08.2022         |
| 10.                                                                             | Cojocaru Igor                                           | 1976             | Dr.                  | fără remunerație                          |                   |                    |
| 11.                                                                             | Minciună Vitalie                                        | 1961             | Dr. hab.             | fără remunerație                          |                   |                    |
| 12.                                                                             | Cujbă Rodica                                            | 1972             | Dr.                  | fără remunerație                          |                   |                    |
| 13.                                                                             | Silvestru Diana                                         | 1986             | Drd.                 | fără remunerație                          |                   |                    |

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare 8%

| Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2022 |               |               |                   |                                           |                |
|-----------------------------------------------------------|---------------|---------------|-------------------|-------------------------------------------|----------------|
| Nr                                                        | Nume, prenume | Anul nașterii | Titlul științific | Norma de<br>muncă conform<br>contractului | Data angajării |
| 1.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 2.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 3.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 4.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 5.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 6.                                                        |               |               |                   |                                           |                |
| 7.                                                        |               |               |                   |                                           |                |

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării 8%

Conducătorul organizației \_\_\_\_\_/ dr. COJOCARU Igor

Contabil șef \_\_\_\_\_/ LEMETȚ Elizaveta

Conducătorul de proiect \_\_\_\_\_/ dr. hab. ȚURCAN Nelly

Data: \_\_\_\_\_

LȘ